

СПЕЦИФІЧНІ ПРИНЦИПИ ВІДБОРУ АВТЕНТИЧНИХ ХУДОЖНІХ ФІЛЬМІВ ДЛЯ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ФІЛОЛОГІВ III КУРСУ АНГЛІЙСЬКОГО ДІАЛОГІЧНОГО СПІЛКУВАННЯ

У методиці використання відеофонограми для навчання іноземної мови вже обґрунтовано загальні принципи відбору автентичних художніх фільмів для студентів мовних вузів: за ступенем морально-етичного впливу на студента; за мотиваційною та естетичною цінністю; відповідно до соціокультурного потенціалу; з урахуванням вокабуляру кінофільму і лексики студентів різних етапів навчання (Бичкова 2000); принцип жанрової різноманітності; відповідності / невідповідності тематиці, яка запропонована навчальною програмою (Пашук 2002). Проте необхідно визначити і *специфічні* принципи їх відбору: принцип нормативності вербальних висловлень і невербальних засобів, вживаних дійовими особами під час усного спілкування; принцип доцільної тривалості демонстрації відеофільму; принцип порівняльно нескладної здебільшого лінійної послідовності дій у фільмі; принцип урахування кількості дійових осіб; принцип урахування темпу мовлення акторів; принцип достатньої насиченості відеоряду елементами сучасного невербального спілкування. Розглянемо запропоновані нами принципи.

Принцип нормативності вербальних висловлень і невербальних засобів, вживаних дійовими особами під час усного спілкування. Програмою (2001) передбачено, що на кінець III курсу студенти-філологи повинні розуміти стандартний варіант усного мовлення, виключаючи діалектні варіанти. Тому важливим є оволодіння студентами лише нормативними особливостями британської вербальної і невербальної поведінки, і ми пропонуємо відбирати відеофонограми, в яких елементи вербальної і невербальної поведінки відповідають нормам, прийнятим у даній культурі, є загально визнаними, відомими, розповсюдженими і цензурними у британській етнокультурі. Під час відбору необхідно віддавати перевагу фільмам, які не вміщують великої кількості сленгу і місцевих діалектизмів.

Принцип доцільної тривалості демонстрації відеофільму. Вважаємо за потрібне під час відбору художніх фільмів враховувати час їхньої демонстрації. На нашу думку, поділ фільму на окремі частини, як пропонує ряд дослідників, порушує цілісність його сприйняття, заважає відчутти емоційний потенціал, утілений у фільмі. За цим принципом художні фільми, які відбираються для перегляду на заняттях з практики усного та писемного мовлення, слід підбирати таким чином, щоб їхня демонстрація збігалася з кількістю часу, відведеного для проведення заняття. Якщо демонстрація відеофільму забирає більше часу, можна виключити відрізок, не пов'язаний або мінімально пов'язаний з сюжетом усього фільму.

Принцип порівняльно нескладної здебільшого лінійної послідовності дій у фільмі визначається нами для полегшення перегляду художнього фільму. За

цим принципом доцільно підбирати фільми, в яких спостерігається пряма і чітка послідовність подій, тобто сюжети єдиної лінії, та по можливості уникати фільмів з багатолінійними сюжетами, де розгортаються декілька дієвих ліній, лише епізодично пов'язаних між собою.

Принцип урахування кількості дійових осіб, задіяних у відеофільмі. Звичайно, невелика кількість дійових осіб полегшує сприймання та розуміння автентичного художнього фільму, а велика може викликати надмірну важкість у слідкуванні за розгортанням сюжету. Такими складнощами під час перегляду є регресії та роздуми, коли студенту необхідно тримати у пам'яті велику кількість різнопланової інформації.

Принцип урахування темпу мовлення акторів. Швидкий за темпом мовлення автентичний відеофільм створює перепони для повноцінного сприйняття і розуміння усної інформації, ці прогалини навіть неможливо надолужити з опорою на відеоряд. Саме тому для студентів III курсу доцільно обирати відеофонограми з нормальним і середнім темпом мовлення.

Принцип достатньої насиченості відеоряду елементами сучасного невербального спілкування. Для ознайомлення студентів з невербальним спілкуванням британців необхідно, щоб відеоряд відеофільму містив у собі якомога більше актів невербальної поведінки, яка яскраво продемонстрована у типових ситуаціях спілкування. Відбір автентичних художніх фільмів з елементами сучасного невербального спілкування означає, що для процесу навчання слід переважно залучати фільми, які відображають сучасну епоху і в яких дійові особи вживають елементи невербальної поведінки, що використовуються носіями мови у теперішній час, і на цьому етапі навчання не включати ті, в яких події фільму відбуваються у давнину або в нереальному світі, оскільки актори у цих фільмах діють згідно нормам вербальної і невербальної поведінки, прийнятими у тому часі, і вже вийшли або виходять з ужитку або й зовсім відсутні, такі як реверанси, дотримання правил стриманої невербальної поведінки.

Визначені принципи можуть стати основою відбору автентичних художніх фільмів для навчання майбутніх філологів III курсу англійського діалогічного спілкування.